

Izhaja vsakič tretje ob 11. uri dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. Neprankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena istu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone za pol leta K 1-50. Za Nemčijo je cenz listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 6 K.

Rokopise sprejem: „Narodna Tiskarna“ v Gorici, ulica Veturini št. 9.

Naročnino in naznanila sprejema upravništvo v Gorici, Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdijevem tekalšču nasproti mestnemu vrhu in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14 po 8 vin.

Oglašila in poslanice se računijo po petih vrstah, in sicer: če se tiska enkrat 14 vin., dvakrat 12 vin., trikrat 10 vin. Večkrat po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič) v Gorici.

Iz pastirskega lista avstr. škofov.

(Dalje.)

Trena je krščanske potrpežljivosti, da se doseže mir med prebivalci širne Avstrije. Avstrijski narodi naj se le prosto razvijajo; pri teženju po krščanski omiki in po krščanskem napredku naj se medsebojno podpirajo. To je najbolj koristno skupnosti. Nacionalna različnost narodov je posebno lastna Avstriji, temu krasnemu mozaiku, čigar posamezni deli se harmonsko stikajo in izpopolnjujejo; žaljen in ranjen ne sme biti noben del tega mozaika, sicer trpi celota. Ker je vsemogočna božja previdnost hotela, da v habsburški monarhiji prebiva več narodov, jih zadene stroga dolžnost, da kot dobri sosede žive v sporazumnosti in se medsebojno podpirajo; ne smejo se razdvajati in slabiti drug drugega. Iz tega sledi za vsakega Avstrijskega dolžnost, da popravlja razne deficiente, ki nastajajo tuintam. Katoliška Avstrija je podobna katoliški cerkvi. Kakor je ta ustanovljena za vse narode sveta in jih vsprejema pod svoje materinsko okrilje, podobno dobe razni narodi v Avstriji očetovski dom in krepko zaslombo.

Avstrijski podaniki naj negujejo krepko krščanske miroljubnosti, spominjajoč se besed apostola narodov: „Kolikor je na vas, imejte mir z vsemi ljudmi!“ (Rimlj. 12, 18) Katoliška cerkev vidi v posameznih narodih, ko nastopajo kot samostojni organizmi, delo božje previdnosti in poudarja, da imajo pravico do obstoja. Cerkev ne prezira nobenega naroda in nobenemu narodu ne daje previdnosti; zameta pa pogansko odtujevanje in sovražnost med narodi. Cerkev ceni in časti ljubezen in naklonjenost do lastnega naroda; ceni in spoštuje jezik, pravice in svoj-

stvene lastnosti vseh narodov.

Krščansko ljudstvo v Avstriji sestavljajo pridruženci raznih narodov; med posameznimi narodi se pojavljajo razne struje, kakršna je že naziranje javnega življenja in kakršna so načela, ki naj se v javnosti uveljavijo. Ta dejstva pojasnjujejo možnost nasprotij v krščanskem ljudstvu, ki jih samih na sebi ni obsojati, dokler vodijo življenje krščanskega ljudstva večnoveljavne resnice o odgovornosti pred Bogom in o ljubezni do bližnjega, ki ne pozna samoljubnosti; ni jih obsojati, dokler ni njih vodilni motiv večja ali manjša korist ali celo dobiček na škodo drugih. Po Pavlovih besedah božje kraljestvo ni niti jed niti pijača, ampak pravičnost, mir in radost v sv. Duhu. (Rimlj. 14, 17.) Ni čuda, da je papež Leon XIII. katoličane tako pogosto in tako prisrčno vzpodbujal k edinosti v bistvenih stvareh; ni čuda, da si je tako silno želel krepke katoliške organizacije: katoliški kristjani naj bi se združevali, naj bi ustanovljali društva na verski podlagi, naj bi snovali verske družbe ter tako dosegli religiozni smoter. „Da se ne moti edinstvo duhov“, pravi v okrožnici „Cum multa“ z dne 8. dec. l. 1892, „naj katoličanom, kadarkoli se pojavijo nasprotna mnenja, stopi pred oči, kaj je namen društva, ki se imenujejo katoliška; pri posvetovanjih naj se bavijo edino le s smotrom društva, da se ne bo moglo niti posumnjati, češ, da med seboj niso složni; spominjajo naj se izreka sv. Pavla: „Vi vsi, ki ste krščeni v Kristusu, ste Kristusa oblekli. Tu ni niti Juda niti Grka, niti sužnja niti svobodnjaka: vi ste namreč eno v Kristusu Jezusu.“

Škandali v ogrskem držav. zboru.

Kaj takega, kar se je zgodilo v torek v ogrskem državnem zboru, ni bilo še nikjer, kjer se nahaja kak par-

lament. Zbornična dvorana spremenila se je ta dan v najnavadnejšo beznico, v kateri se pijanci pretepajo, tulijo ter razbijajo vse, kar jim pride pod roke. V torek je bila namreč zopet napovedana seja ogrske poslanske zbornice in sicer otvoritvena seja novega zasedanja. Za ob 8 $\frac{1}{2}$ zjutraj zbralo se je v klubovi dvorani opozicije 120 poslancev, ki so, na čelu jim grofa Zischy in Apony, vsi skupaj v spravedu odšli proti zbornični palači. Pri vhodu v palačo opozoril jih je neki policijski nadzornik, da ne smejo v vrstah v palačo, ampak da ima iti v njo jeden po jeden. Ali da bi tega ne storil! Poslanci začeli so kričati in pahnili so v stran policijskega nadzornika prav na neusmiljen način. Seja je bila napovedana ob 10 uri. Opozicijski poslanci pa so se podali v zbornično dvorano še pred določeno uro in ko so našli v dvorani na novo ustanovljene parlamentarne straže, so jih s silo vrgli iz dvorane. Podali so se k predsedniški mizi in razbili so jo na kosce, kakor tudi predsedniški stol in pa stole, na katerih sede ministri. Od predsedniške mize odlomili so noge, ki so jim potem služile za orožje. V straže metali so vse, kar jim je prišlo v roke, četudi so se vedle straže povse mirno in niso nikomur ničesar prizadele. Ranjeni bili so štirje teh stražnikov prav močno. Ugledni ti zastopniki ogrskega ljudstva, ki so pa ta dan bili bolj podobni navadnim razbojnikom, pa se še niso zadovoljili s tem, ampak razbili so tudi vse sedeže liberalnih poslancev ter sploh popolnoma opustošili zbornično dvorano. Ko je prišel čez nekaj časa v zbornico ministerski predsednik grof Tisza, vsprejeli so ga ti steklihi se žvižganjem ter mu izrekli vse, samo človek ne. Grof Tisza bil je sicer blede, a na ustnicah zapazil se mu je vendar nekaj sarkastičen nasmeh. Ker so opozicijonci popolnoma zasedli prostor predsedništva, zapustil je grof Tisza koj dvorano. Opozicijonci

pa so nadaljevali s svojimi divjimi burkanci, med katere spada tudi ta, da so iz polomljenih miz in stolov napravili nekaj vešalom podobnega in so obesili gori neki karton, na katerem sta bili napisani imeni Tisza in Perczel. Ko so odšli vsi liberalni poslanci in so se tudi opozicijonci naveličali svojega junaštva, zapustili so tudi ti opustošeno dvorano. Ministerski predsednik grof Tisza je koj potem sklical ministerski svet. V klubu liberalne stranke, katere je imela tudi svoje posvetovanje, je ministerski predsednik grof Tisza rekel, da to, kar so počeli opozicijonci, niso več demonstracije, ampak da so bila ta dejanja navadni zločin, katerega se mora kaznovati. Pa naj reče kdo, da nimajo prav Madjari, če rečejo: Ekstra Hungariam non est vita, et si est vita, non est ita!

Politični pregled.

Državni zbor odgodjen. — V soboto je naznanil ministerski predsednik dr. Körber predsednikoma poslanske zbornice in gosposke zbornice, da je vsled cesarjevega naročila državnozbornsko zasedanje odgodjeno. Dr. Körber je bil prisiljen predlagati cesarju odgoditev državnega zbora, ker mu je proračunski odsek s svojim glasovanjem v petek izrekel nezaupanje, odklonivši vladno predlogo, s katero je vlada zahtevala refundiranje 69 milijonov kron, od katerih je hotela porabiti 15 $\frac{1}{2}$ milijonov za olajšavo bede, prizadete raznim pokrajinam po ujmah, 53 $\frac{1}{2}$ milijonov pa bi vlada potrebovala zase, ker so baje državne blagajne še precej prazne. Proračunski odsek je bil pripravljen dovoliti refundiranje 15 $\frac{1}{2}$ milijonov kron, ki naj bi se porabile v olajšavo bede, nikakor pa ni hotel dovoliti ostalih 53 $\frac{1}{2}$ milijonov kron, ker bi s tem izrazil nekako zaupanje v dr. Körberja, v katerega pa večina poslanske zbornice nima. Proti vladi so glasovali Čehi, Jugoslovani,

LISTEK.

Spomini s pota.

(Dalje.)

Solnce je posijalo in dospeli smo v Lyon ob 6. uri 26 minut. — Pozdravljeno mesto mučenikov, mesto katoliške jedinstvi!

Lyon je nekdanji Lugdunum; že l. 43 pred Kr. je nastala tu rimska naselbina. L. 177 je bilo tu pod Markom Avrelijem strašno preganjanje kristjanov. Tedaj je bil mučen prvi tukajšnji škof sv. Potin; z njim pa še 48 tovarišev, med temi tudi sv. Blandina. Trpljenje teh mučenikov popisujejo priče v pismu do kristjanov v Frigiji, ki se je še ohranilo. Cerkev sv. Potina imajo zdaj v novem mestu. Novo preganjanje je bilo tu l. 202 pod cesarjem S. Severom. Pagani so tako srdito morili kristjane, da je bilo samo v Lyonu 19 tisoč mučenikov. Sv. škof Irenej je bil med prvimi, ki je dal življenje za sv. vero. Tudi ta svetnik ima cerkev na mestnem griču. Tu je bil l. 1245 13. vesoljni cerkv. zbor, l. 1274 pa 14. zbor. Na tem je umrl sv. Bonaventura, sv. Tomaž Akvinski pa na poti k temu zboru. K njemu so prišli tudi poslanci carigradskega cesarja Mihaela Pa-

levloga in prinesli pismo cesarjevo in in škofov iz jutrovih dežel, v katerih priznavajo ti vse, kar uči rimska cerkev o prvaštvu papeževem, o izhajanju iz Očeta in Sina in o trpljenju v vicah. In poslanec Juri Akropolita je pričal, da je od cesarja pooblaščen pri svoji in cesarjevi duši, da cesar spozna vero rimske cerkve za pravo in da se je hoče zvesto držati. Ali žal! To je trajalo le malo časa. — O da bi bilo to zjedinjenje trajno ostalo — kaka sreča za Evropo in ves svet, kako drugačen obraz bi imela zemlja!

Grozne morije so bile tu za časa francoske prekucije. Tu je končal tudi bivši francoski predsednik Carnot po morilčevi roki.

Dandanes šteje Lyon 459.099 prebivalcev in je glavno mesto tega okraja, tretje mesto Francije, trdnjava prve vrste, sedež nadškofa in ima vseučilišče. Tudi je tu središče francoske svilne obrti. Jacquard je iznašel l. 1802 posebne statve, zdaj jih je tu 95.000, in 300 tvornic daje delavcem zaslužka, in vsako leto spredejo za 380 milijonov frankov svile. — Mesto je razpoloženo ob Saoni in Rôdanu. Na desnem bregu je višava Fourviere, t. j. „forum vertus“, stari trg; tu je bilo staro rimsko mesto. Najbolj gosposki del je

Les-Broxeaux. Več mostov veže mestne dele. Trdnjave okrožujejo mesto v obsegu 80 km.

Najprej sva šla po žični železnici na hribček Fourviere k Devici Mariji. Tu ima stara cerkev zelo obiskovano čudodelno podobo sv. Device in brez števila zaobljubljenih daril. Veličastna pa je nova cerkev. Ta ima spodaj podcerkev, ki je čarobna, pa še ni dodelana. Stebri sotu iz savajskega marmorja, portal iz rdečega porfirja, kropilna kamena iz blestečega rmenkastega alabastra. Gorenja cerkev je zidana v posebnem renesančnem ali novem bizantinskem slogu, ima tri ladije in posebno mnogo mozaikov, slikarij in pozlačena. Posebno lepa mozaika sta: bitka pri Lepantu in prikazanje sv. križa cesarju Konstantinu. Zelo nama je ugajalo, da so bili tu ljudje tudi v delavnih pri sv. obhajilu.

Zunaj na pročelju so štirje nad 8 metrov visoki slopi iz granita, na nadslopu pa vzbuknjene podobe, predstavljajoče zaobljubo te cerkve. Cerkev ima štiri stolpe, v galerije nad absido dajejo blagoslov mestu 8. septembra. Zidana je bila vsled zaobljube ob kugi l. 1643 in pa ob vojni l. 1870 in 1871. Stala je že čez 50 milijonov frankov, a še ni dovršena. S cerkvenega stolpa (48 metrov)

je lep razgled na mesto; enako tudi izpred cerkve same. Z „opazovališča“, posebnega 75 metrov visokega stolpa, se more pregledati tudi okolico, t. j. savojске planine za Montblancem, planine v Danphiniji, Cevene, pokrajino Bresse itd.

Stolna cerkev sv. Ivana je iz 12—15 stoletja. Pročelje ima tri portale, rozeto in tope stolpe ter je pozno-gotskega sloga. Znotraj kaže zgodnji gotski slog, ima tri ladije in lepe stare in moderne slike na steklu. Veličastni so slopi, zgoraj pa galerije okrog kora. Povprečna ladija z dvema kapelama in kor spada tu v pozno-romansko dobo. V levi poprečni ladiji je astronomska ura iz 16. in 17. stoletja. V koru so marmorni kipi sv. Ivana in sv. Stefana. Novo je nama bilo, da sta opravljala sv. mašo istočasno dva svečenika na obeh straneh enega oltarja; morda je ta „lyonsko-rimski obred“ v spomin nekdanjega zjedinjenja z vzhodno cerkvijo (l. 1274). Na to spominjata tudi križa na desni in levi strani velikega oltarja. Čudno je bilo videti pa — duhovniško vlečko pred oltarjem. — Prejšnja stolnica je cerkev sv. Nizierja. V 16. stoletju je bila prenovljena v gotskem slogu, v 16. pa je dobila renesančni portal. V cerkvi sv. Pavla je grob Gersona, ki je

Italijani, socialni demokratje in zastopniki raznih nemških strank, a za vlado glasovali so le Poljaki, nemški veleposelniki, Rumuni in eden konservativcev. S tem glasovanjem doživel je dr. Körber največji poraz in izvajati bi moral iz njega poslednice ter odstopiti. Dr. Körber pa tega ni storil in baje tudi ne stori, ker se mu vladanje dopada in ker uživa baje se vedno zapiranje na Najvišjem mestu. Nastane vprašanje, kaj pa sedaj? Nas cesar prišel je v soboto na Dunaj in dr. Körber podal se je koj po njegovem prihodu k njemu ter mu poročal o vsem, kar se je dogodilo. Listi poročajo, da je cesar vsprejel to, kar mu je dr. Körber nasvetoval, namreč da se skliče državni zbor zopet v drugi polovici meseca januarja in da še jedenkrat poskusi, ali je poslanska zbornica v sedanjosti sestavi sploh še zmožna za delovanje. Ako se tudi ta poskus izjalovi, potem menijo omenjeni listi, da bo dr. Körber državni zbor razpustil ter da se bodo vršile v prihodnji pomladi nove volitve. Ker je pa dr. Körber prepričan, da bi po novih volitvah, izvršenih na podlagi sedanjega volilnega reda, prišli ravno isti in še hušji nasprotniki njegove vlade zopet v zbornico, izdal bo baje na podlagi § 14. novi volilni red. Vse to so seveda le ugibanja, ker ni dr. Körber najbrže še nikomur povedal, kaj namerava storiti.

Novi Dalmatinski namestnik. — Iz Prage poročajo, da bo imenovan dalmatinskim namestnikom dosednji brigadni poveljnik v Petrovaradinu, gen. major Svetozar Borojević. Baron Handl se mudi sedaj na Dunaju.

Rusko-japonska vojska.

Še vedno molk o dogodkih pred Port Arturom od ruske strani. Japonska poročila o poškodovanju ruskih vojnih ladij v portarturski luki pa še vedno nadaljujejo. Čudno je le, da si drugo drugemu nasprotuje. Prva uradna japonska poročila so naznanjala s svojimi baje, da so se nekatere ruske vojne ladje vsled poškodb, prizadetih jim z 203 m visokega hriba, pogreznile popolnoma v morje. Zadnja poročila pa pravijo, da so se ruske vojne ladje le nagnile. Kaj je toraj resničnega na teh poročilih? Mi ostajamo pri tem, kar smo že zadnjič poročali, namreč, da ni na vsem tem prav nič resničnega. Japonofilski listi so pa te dni kovali iz teh poročil največji kapital. Pisali so že o popolnem uničenju ruske sile na Vztočni in postali so celo tako nesramni, da so poslali v svet gorostasno neumnost, češ, da se baltiška eskadra s pol pota zopet povrne tje, odkoder je odplula. V Mandžuriji pa se ni zadnje dni zopet nič važnejšega dogodilo, ako izvememo male praske, ki se vrše med predstražami sovražnih čet.

Iz Tokija poročajo, da vlada na Japonskem čim dalje večje razburjenje radi ruske baltiške flote, ki se bliža azijskim vztočnim vodam. Časopisi zahlevajo, naj se ukrene vse potrebno za primeren vsprejem ruskega brodogoja. Glede armade v Mandžuriji vpoštevajo Japonci možnost, da utegne biti zveza Japonske s poluotokom Liaotong odre-

bil „doctor christianissimus“ pariškega vseučilišča in je tu umrl pri Celestincih. Radi nedostajanja časa si nisva mogla ogledati mnogo raznih znamenitosti; ali nekaj vendar. Stopala sva po glavnem planišču Bellecour, kjer je velik kip Ljudevita XIV. (čudno, da so današnji republikanci še to pustili!). Krasen je park z raznimi cvetkami Colens, Perrilla itd. Tu imajo tudi javne koncerte. — Lep je vodnjak pred stolnico, pa oni na jakobinskem trgu, posebno veličasten pa oni na trgu des terraux. Kipi so seveda „moderno-moralni“, kakor bi ne smeli čednejši biti! Na tem trgu je bilo pokončanih l. 1794 okoli 6000 ljudi ali z giljotino ali drugače. Prekucijsko sodišče je imelo sedež v bližnji mestni hiši. Človek presega pač divjo zver, če se obrne na krivo pot. Blizu je palača umetnosti. Znamenita je bolnica iz 6. stoletja. — Prešla sva v novo mesto Les Brotteaux z ravnimi ulicami in krasnimi palačami ter se vrnila mimo vseučilišča na levi strani Ródana v gostišče, ki sva si ga bila izbrala blizu kolodvora (Hotel du Bordeaux & du Parc). Na poti je pristopil delavec in vprašal: Ali nista gospoda Angleža? (Dalje pride.)

zana. Ob času, ko dospje brodogoje, se lahko pripeti, da se bodo morale čete v Mandžuriji več mesecev bojevati, ne da bi bile v zvezi z domovino. Japonski trgovski krogi predvidjajo, da bo ob prihodu baltiške eskadre poštni in pomorski promet za več časa prekinjen.

Edenindvajset vojnih ladij baltiške eskadre je dospelo v Mossamedes (Zapadna Afrika).

Dopisi.

Iz Dornberga. — S prvimi decembrom se je pri nas odprla štirirazrednica. Ker ni bilo zadostno število otrok za štirirazrednico, so jih baje umetno napravili; to je, da bo imela kaj dela tudi druga učiteljica, so apeljali v prvem in drugem razredu celodnevni pouk. S tem so pa silno razburili ljudstvo. Pri nas niso ugodna tla za celodnevni pouk, pa menda tudi nikjer na deželi ne.

O ustanovitvi štirirazrednice govori ljudstvo marsikaj. Eni pravijo, da se je Križman zanjo zato potegoval, da ima večjo plačo in da je s tem preskrbel Bizjakovi Rozaliji službo, katere ni mogla ali hotela nikjer dobiti, potem ko je popustila „Šolski Dom“. Drugi pa trdijo, da se je hotel Križman nad Budinom in Zaloščani maščevati, ki so se poganjali za svojo šolo. Naj je temu kakor si hoče, mi stavimo tukaj vprašanje, ali bi ne bilo mogoče v Zaloščah napraviti podružnico (filijalko), kakor so drugod, ako je zadostno število otrok? Ena učiteljica bi se potem preselila v Zalošče in v Dornbergu bi bila sicer imenovana štirirazrednica, faktično pa le trirazrednica s poldnevni poukom tu in tam in vstreženo bi bilo razburjenemu ljudstvu in šolskim otrokom. kajti otroci iz Saksida so od Dornberga oddaljeni kake tri kilometre, če ne še več. Tem otrokom je pa silno težavno, rekel bi skoraj nemogoče, dvakrat na dan v Dornberg hoditi posebno v zimskem času ob slabem vremenu, po slabih poteh in pri kratkem dnevu. Zaloščani, ganite se, morda se vam posreči. Še nekaj. Na dornberški štirirazrednici poučujejo tri domače osebe: Križman, njegova žena, rojena Bizjakova in zdaj še njena sestra Rozalija Bizjak. Ako se posreči, da spravijo učiteljico Jelšek iz Dornberga in na njeno mesto postavijo še eno Bizjakovo, ki zdaj poučuje v Devinu, potem lahko porečemo, da je dornberška šola Križman-Bizjakov „penzija“.

G. nadzornik, je prav, da ste Križmanov prijatelj, ali preveč upliva mu ne pustite, da šola ne bo trpela. Kaj bi pa tudi rekli gg. učitelji, ako se bodo na naši štirirazrednici šopirili sami vsaki in „kunjade“! Kaj pravite? K.

Iz Mirna. — (Mirenske novice.) V proslavo 50-letnice razglašanja kot verske resnice brezmadežnega početja M. B. imeli smo najprvo tridnevno. Te tri dni prejeli so skoro vsi odrasli sv. zakramente. V četrtek, na praznik Brezmadežne, imeli smo pa procesijo. Vreme je bilo sicer skrajno neugodno in vse je kazalo, da procesije ne bo. Ali zvečer se je vreme v toliko popravilo, da se je procesija lahko vršila. Procesijo je vodil veleč. g. mons. dr. Gabrijelčič. Kip lurske M. B. in zastave so nosili mladeniči, okrog in pred kipom pa so bila domača dekleta v beli obleki in s šopki. Cela vas je bila prav lepo razsvetljena, posebno pa „Grad“ in hiša g. Drufovke ter „Breg“, kjer se je kip postavil. „Kat. del. društvo“ se je udeležilo procesije s zastavo.

Občinske volitve bi se morale vršiti že preteklo spomlad, a še sedaj se nič ne sliši. Bo treba kje drugje podrezati.

Posledice bojkota že sedaj občutijo naši „črni“ klesarji, ker namreč „organiziranci“ brez dela pohajajo, naši pa imajo dela čez glavo. To se sicer nekoliko drugače sliši, kakor demokratsko prorokovanje.

Društvo „Ipava“ je zaspalo. Pred 4 meseci je bilo to društvo še velikan s 150 udi, danes pa že mrtvo. — Čudno!

Žaba se povsod napihuje, namreč tista, ki se je pred nedavnim časom napihovala po „Sočinih“ dopisih iz Mirna. Sedaj se ta žaba napihuje pa v dopisih iz Sovodenj. Se mu hoče jemati za druge kostanj iz žerjavice.

Vesele praznike in novo leto vošči vsem naročnikom „Primorskega Lista“

mirenski novičar.

Iz Kamenj na Vipavskem. — Kamenjska župnija, ki obsega tri občine: Kamnje, Vrtovin in Skrilje, od nekdanje slovi po celotnem Vipavskem po svojem krščanskem poštenju. Kamenjci niso nikoli iskali časti pred svetom. Ime Kamnje je bilo izven vipavske doline komaj znano. Vrli sinovi kamenjske župnije pa, ki delujejo ali so delovali v javnosti kot učitelji, uradniki, duhovniki, uslužbenci pri orožnikih in javni straži ali si služijo vsakdanji kruh kot večji zidarji, so vedno čast delali svoji rojstni župniji; tudi hčere podčavenjskih občin so bile vedno priljubljene kot zveste služabnice, in marsikateri mož v mestu in v bližini se šteje srečnega, da ima za družico življenja pridno in ponižno Podčavenko. Duhovniki in učitelji, ki so kedaj službovali tukaj, se z veseljem spominjajo dobrega ljudstva. Ljudstvo pa tudi zna ceniti duhovnike in učitelje. Resnično je: Kdor išče čast, temu odbeži, kdor je ne išče, jo najde; čast se kupi s poštenjem in ponižnostjo.

Vendar nekateri sosodje očitajo kamenjski župniji, da je še vse zastarelo, vse po starem, da smo tu nazadnjaki. Tudi če bi bilo to resnično, vendar ni nič hudega na tem, ker staro poštenje je vedno več vredno, kot novo licemerstvo. Res, da imamo tu marsikaj starega, kar ne pristaja več sedanjemu času; vendar kje je kraj, kjer bi bilo vse novo! Počasi se vse prenovi, le dobre volje je treba. Da bi bila pa naša župnija nazadnjaška, to nam more očitati le nevednost ali hudobija.

Tu imamo socialne ustanove: hranilnico in posojilnico, vinarsko in sadjarsko društvo, zavarovalnico za govejo živino, tamburaški zbor, obljubljen nam je izobraževalno društvo. Cerkvenih bratovščin niti ne omenim; pač pa moram omeniti Marijino družbo.

Iz te družbe se je razvilo krasno cerkveno petje, tamburaški zbor. Tadržba nam povečuje cerkvene slovesnosti, prireja nam poštene slavnosti in veselice izven cerkve. Ta družba nam priča, da le tiste ustanove napredujejo, v katerih veje krščanski duh.

Slovesnost v spomin 50-letnice razglašanja Brezm. Spočetja dne 8. decembra je pričala, da je naša župnija resnično napredna. Vspored je obsegal tamburanje, petje v mešanem zboru in samospievih s spremstvom harmonija, neka posebnost je bilo petje s spremstvom tamburic; nadalje deklamacijo, predstavo „Blažena si med ženami“, kjer so nastopile judoska mati z otroci, device, kraljice, matere z otroci, delavke, deloma v krasnih oblekah, slednjič še gledališka igra „Dve sestri“. Vse je bilo lepo. Hvaliti pa ne smemo nikogar preveč, da se ne prevzamemo.

Tega dopisa nisem poslal med svet kot samohvalo, ker vem, da lastna hvala smrdi, ampak zato, da tudi sosedje zvedo in spoznajo, da ako je kaj takega mogoče v neznanj podčavenjski župniji, je to mogoče tudi drugod, ako je le nekaj dobre volje. Vspodbujajmo se drug drugega k pravemu napredku in k vsemu dobremu. Tako naj sveti vaša luč pred ljudmi, da bodo videli vaša dobra dela in bodo častili Očeta, ki je v nebesih.

Iz Ročinja. — „Kaj takega nismo še videli v Ročinja“, govorilo se je v nedeljo. „Ni mogoče verjeti, da so to kmečka dekleta“, pravili so gospodje inženjerji. No, kaj pa je bilo? „Marijina družba“ vprizorila je predstavo „Lurška pastirica“. Res, prav primerno za ta dan! Obnesla se je ta predstava nad vse sijajno, posebno ako se pomisli, da mnoge deklice odra, ki pomenja svet, še nikdar videle niso. Srčna nvala kanalskima gospicama učiteljicama, ki sta parkrat vodile vaje.

Vreme je močno nagajalo, pa vkljub temu bilo je nad 400 ljudi pri predstavi.

Da je bila predstava res lepa, se razvidi že iz tega, da so silile celo možakom solze v oči, in ravno oni žele ponovitev „L. pastirice“. Vsako dekle bilo je na svojem mestu; menim pa, da bi ljubeznjiva Bernadka, neverna grofinja in huda Barba delale čast celo mestnim odrom. Ljubki angeljčki (6—7-letne deklice) in prikazanje M. D. nam ne pojdejo nikdar iz spomina. Toraj dekleta: Spravite nam „L. pastirico“ še enkrat na oder! Z vstopninami vam hočemo pomagati plačati krasno vašo zastavo, ki je bila isti dan blagoslovljena, saj vemo, da same tega ne zmorete. Tuji vme 4 glasne ženske pesmi sta se vrlo obnesle. Ta prvi javni nastop naj bo mlademu pevovodju-organistu v še večjo vspodbudo.

Z Vojsčice. — Na Vojsčici na Krasu obhajal se je za odpustke sv. leta v čast Brezmadežni sv. misijon od 1. do 9. t. m. Vodil ga je pri vsej svoji starosti vrlo dobro znani proč. gosp. pater Doljak, jezuit, dasi je bilo prve dni prav mrzlo. Imel je vsaki dan po dva govora, v nedeljo in na praznik M. D. pa celo tri. Da so bili govori krasni, jedrati in času primerni, ni potreba omenjati, ker prečastiti gospod misijonar je kot mojsterski govornik znan po vsem Primorskem in drugod. Krepka njegova beseda in nevtrudljivo spovedovanje ne razodene še nobene starosti. Udeležba je bila vsaki dan velika, cerkev vedno polna. Čast občini in vsem občanarjem! — Blagi in velezaslужni gospod obhajal je na Vojsčici 481. misijon! Pač veliko žrtvovanje in zaslužnje! — Škoda, da na praznik M. D. ni bilo mogoče imeti lepoga spreveda po občini z misijonskim križem in s kipom lurske M. B. radi dežja. Mladeniči so se sprevedatuko veselili, da so napravili krasen slavalok in so streljali med blagoslovom križa. — Gospodu patru srčna hvala in še enkrat srčni z Bogom! Hvala proč. g. dekanu iz Komna in vsem gospodom za pomoč, posebno č. g. vikarju Kosu iz Brestovice; hvala in čast tudi vsem vrlim občinarjem! Bog daj obilega sadu!

Iz Velikega Dola. — Pri nas sta vodila tridnevno na čast Brezmadežni č. gg. p. Avrelj in p. Kapistran s Sv. Gore. Njiju pretresljivi govori so globoko segali v srca vernih, ki so se v obilnem številu, kakor ob praznikih, udeležili teh duhovnih vaj. Bog jim povrni njih trud! Hvala tudi pevcem in pevкам, ki so vneto z lepim petjem povzdigovali slovesnost. Bog plati tudi njim!

V Batujah vršila se je pretekli četrtek na praznik brezmadežnega spočetja M. D. ganljiva slovesnost. Domači gosp. župnik blagoslovil je ta dan pod milim nebom krasen kip M. B., za katerega so prispevali s prostovoljnimi darovi farani iz Batuj in iz Sela. Po blagoslovu so nesla dekleta v slovesni procesiji spremljana od lepega petja cerkvenih pevcev M. B. v cerkev, kjer so jo postavili v stranski oltar, kamor naj bi jo verniki pridno hodili častiti ter se pobožno zatekali k njej v svojih bridkostih in nadlogah. Kip, ki predstavlja Marijo, sedečo na tronu z Jezuškom v naročju, so jako krasno izdelale iz voska častite nune Uršulinke v Gorici. Po prizadevanju našega za vse dobro vnetega g. župnika imeli smo zadnje pobinkoštno nedeljo in naslednja dva dni povodom sv. leta tudi duhovne vaje, ki sta jih vodila dva častita gg. patra iz Sv. Križa. Udeležili so se jih in prejeli sv. zakramente skoro vsi župljani.

V Črnlčah obhajala se je prve tri dni adventa povodom sv. leta in v proslavo Marijinega jubileja tridnevna skupno za vernike iz črniške župnije in oseškega vikarijata. Govore sta imela g. vikar iz Oseka in domači g. kaplan. Udeležba bila je ves čas obilna in je prejelo sv. zakramente okoli tisoč vernikov.

Kopriva v Furlaniji. — Poročajo nam, da se zle posledice luteranskega zavoda grofice Latour v Koprivi vedno bolj kažejo. V ta zavod lovijo ubogo nedolžno mladino, da jo odgojujejo v luteranskem smislu. Zdaj preli še večja škoda, ker se namerava kupiti tam blizu še drugo in sicer prav veliko posestvo. To se prav gotovo zgodi, ako se katoličani bodisi Slovenci ali Furlani ne zga-nejo. V imenovanem luteranskem zavodu niso le furlanski otroci, ampak tudi slovenski. Vtigne se pa z zgoditi, da dobimo tuji na slovenskih tleh podoben luteranski zavod. Koliko škode bo v verskem oziju! To vprašanje zasluži, da je temeljito razmotrivamo!

Novice.

P. n. naročnike, ki še niso plačali naročnine, prosimo, da to takoj store na priloženih poštnih nakaznicah. —

Uprava „Prim. Lista“.

Veseliča društva „Skalnica“ v proslavo petdesetletnice razglašanja brezmadežnega Spočetja. — V nedeljo dne 18. t. m. ob 4. uri popoldne priredi društvo »Skalnica« v nekdanji šolski dvo-

rani v ulici sv. Klare št. 4 domačo veselico v proslavo petdesetletnice razglasenja brezmadežnega Spočelja. Vspored: 1. Slavnostni govor; 2. Rabeljsko jezero. S. Gregorčič. (Deklamacija); 3. Zakonska sreča. Igra; 4. Brezmadežni. Troglasen zbor; 5. Marijina pesem. Troglasen zbor; 6. Zvonikarjeva. Četeroglasen zbor. Društvenicam je vhod prost, drugi plačajo vstopnino 10 vin. Odbor.

Za „Slovensko sirotišče“: P. n. gg. Henrik Peternel 2 K 4 v; Ivan Bregantič v Gor. Cerovem 1 K; Jožefa Stanič 60 v; Jakob Kenda v Rutih 1 K 80 v; Neža Štrukelj 1 K; Ana Rutar 50 v; Jernej Jug v Čiginju 40 v, N. N. 17 v, „Slovenska Beseda“ 1 K 10 v, Franciška Kočvar 50 v.

P. n. g. Katarina Leske je nabrala v Solkanu 147 K 4 v (mej temi je vstetih 25 K, ki jih je naklonilo slavno starešinstvo in 12 K, ki jih je daroval preblag. gosp. polkovnik pl. Grim) in v Gorici še 100 K.

Odbor se zahvalja za vse usluge posebno č. g. župniku I. Kolavčiču, gospodu županu in slavnemu starešinstvu solkanskemu in tudi cerkveniku Jakobu Jugu, ki je g. nabiralateljico spremljal od hiše do hiše.

Bog vsem stotero povrni!

Umrlje v soboto zvečer nenadoma delavec Sebastijan Pavlin, ki je zapustil soprogo in 3 nepreskrbljene otroke. Pokojnik je bil zvest ud „Slovenskega katol. delavskega društva v Gorici“ in „Slovenskega podpornega društva“. Obe društvi sta se udeležili pogreba z zastavo. Ker je njegova družina zdaj popolnoma nepreskrbljena, prosimo društvenike, naj prispejajo na pomoč.

Do zdaj so darovali: P. n. gg. dr. Andrej Pavlica 4 K; dr. Josip Drmastja 2 K; Luka Dugar 2 K; „Slovensko katol. delavsko društvo v Gorici“ 13 K; I. G. 1 K; Matko Koršič 40 v; Ana Humar 40 v; N. N. 40 v; Jakob Šuligoj 1 K; Karol Drašček 4 K; N. N. 10 v; Milka Stegu 20 v; J. Kopač 2 K; Anton Kuštrin 30 v; Anton Breščak 40 v; Ivan Oblokar 40 v; Nekdo 1 K; Anton Fon 1 K; G. Likar 1 K; N. N. 20 v; I. B. 10 v; Jos. Ličan 2 K; N. N. 1 K; N. N. 20 v; A. M. 60 v; And. Delak 30 v; Marija Cej, učiteljica 1 K, dr. Ant. Breclj 2 K.

Bog stotero povrni!

Dar. — Uprava „Prim. Lista“ je prejela za „Solski Dom“ 1 K 10 v, katere je darovala družba „Slovenska beseda“.

Za Alojzijeve: Preč. g. dr. Fr. Sedej 20 K, preč. g. Ant. Terpin 20 K, preč. g. Ant. Zari 2 K, g. Matevž Fortunat 2 K, neimenovana 4 K.

Bog plati!

Za pogorelce v Čepovanu so na novo darovali: Županstvo v Cerknem 100 K; N. N. v Trstu 10 K; duhovnjak Drežnica 35 K; župni urad v Mirnu 21 K 40 v; Gotard Pavletič, župnik v Mirnu 5 K; Franc Kodrič, kurat na Trnovem 10 K; Jakob Šuligoj, urar v Gorici 6 K; Ivan Wester, kurat v Otaležu 30 K; Peter Massari v Gorici vnovič poslal 2 zaključna turske moke; gospa Alojzija udova Pich, klobučarica v Gorici, je poslala: 25 klobukov, 14 zimskih kap, dve otroški obleki, eno posteljno odejo in več parov nogovic. Vsem darovalcem ključemo Bog povrni!

A. Podgornik, J. Rejec, župan, župnik.

Za novo župno cerkev na Livku darovali so naslednji p. n. gg.: Vitez Anton Klodič-Sabladoski 20 K; župnik France Marinič 80 K; dekan Josip Kragelj 10 K; Anton Uršič 10 K; Karolina Jurčič 4 K; Peter Brumat 10 K; France Urbančič 10 K; Anton Orzan 10 K; France Vouk 5 K; Anton Manzini 5 K; Jakob Fon 2 K; Ivan Knavs 4 K; Franjo Rus 5 K; France Fajdiga 2 K; Andrej Mašera 15 K; Ivana Bartol 5 K; Andrej Blažica 2 K; Štefan Križnič 5 K; Anton Jakončič 2 K; kurat Ivan Leben 10 K; France Blažica 6 K 40 v; A. Berginc 2 K; Marija Kristan 10 K; Marija Doles 30 K; Franc Limböck 2 K; Josip Grantar 5 K; vikar Simon Gregorčič 8 K; župnik Blaž Grča 5 K; Alojzij Mašera 4 K; Marija Ribič 2 K. Domačini pa so zbrali v ta namen v najkrajšem času okroglo 4000 K.

Vsem dobrotnikom in dobrotnicam

kar najsrčneje izreka: Bog stotero povrni cerkveno-stavbni odbor na Livku. Dr. France Knauš, načelnik, France Sturm, župan, Anton Hrast, podžupan.

Slavnost brezmadežne D. M. — V četrtek se je po vsem svetu, kjer žive katoličani, na posebno slovesen način praznovala 50-letnica slavnosti brezmadežne D. M. V našem mestu imela bi bili v četrtek popoldne ob 3. uri procesija, ki bi se iz stolne cerkve pomikala po glavnih mestnih ulicah in se zopet vrnila v stolno cerkev, ali vsled skrajno neugodnega vremena je morala ta procesija izostati. Opomniti pa moramo, da nismo že več časa videli toliko vernikov v raznih mestnih cerkvah, kakor jih je bilo na praznik Brezmadežne. Zvečer so pa verniki razsvetlili okna svojih stanovanj.

Samomor. — V torek ob 12 $\frac{1}{2}$ se je usmrtil v goriških kopelih jurist Franc Hendrich, sin g. direktorja na tržaški cesti. Bolehal je na melanholiji, ki ga je popolnoma promagala. Usmrtil se je z britvo na tak način, da je očividno, da mu je bil duh popolnoma otemnel. Dobili so ga s prerezanimi nogami in z napol prerezanim vratom. Zategadelj se mu ni odrekel cerkveni pogreb.

Nadežda Slavjanska. — V soboto dne 17. in v nedeljo dne 18. decembra ob 8. uri zvečer priredi v dvorani hotela „Central“ v Gorici dve veliki izredni predstavi ruska narodna vokalna kapela Nadežde Slavjanske. 45 oseb v staroruskih nošah 16. 17. stoletja s sodelovanjem velikoruskega balalajka-orkestra pod osebnim vodstvom Nadežde Slavjanske.

C kr poštni in brzojavni urad v Gorici naznanja, da bo od 17. do 24. t. m. oddelek za oddajo vožnih pošiljatev (paketov in denarnih pisem) od 7. ure zjutraj do 7. ure zvečer odprt.

Razpis dražbe. — Deželni odbor razglašja: Ker ni imel razpis dražbe, razglašen dne 10. oktobra 1904 št. 6397 končnega rezultata, razpisuje se vnovič dražba za zakup stavbenih in deželne narišne poknežene grofovine goriško-gradišanske. 1. Vsak ponudnik mora vložiti svojo pismeno ponudbo v zapečatenem zavitku na vložni zapisnik deželnega odbora do poldne dne 27. decembra 1904. 2. Vsak ponudnik mora položiti pri deželni blagajni kot proviziorno varščino znesek 20.000 K v gotovini, v državnih ali deželnih obveznicah goriško-gradišanske kronovine, ali v zastavnih pismih deželnega hipoteknega kreditnega zavoda. 3. Vsaki ponudbi se mora priložiti spričevalo kake javne oblasti v dokaz, da je ponudnik kvalificiran za izvrševanje sličnih del; če ne bi ponudnik imel takega spričevala, mora se zavezati s posebno listino, da poveri izvršitev del, v slučaju, da se ista njemu oddajo, tehnično kvalificirani osebi. V tem slučaju pa mora predložiti tudi pismeno izjavo, s katero prevzame dotična tehnično kvalificirana oseba to nalogo. 4. Ponudbe morajo biti sestavljene tako, da se navedejo v „posnetku metričnih preračunov“, ki se ima v to svrhu in na zahtevo dati deželnemu odboru na razpolago, enotne cene za vsa dela, označena v tem razpisu. Pogoje ponudbe ali ponudbe za osebo, ki se še-le naznanijo, se ne bodo upoštevali. S tem, da ponudnik vloži svojo ponudbo, prizna, da so mu popolnoma znani vsi pripomočki, omenjeni pod točko 6. tega razpisa. 5. O vloženih ponudbah odločuje deželni odbor. 6. Zakupni pogoji, popis del, metrični preračun, kakor tudi podrobni načrt del, ki se imajo izvršiti, so razpoloženi ob uradnih urah pri uradih deželnega odbora, dokler ne steče rok za vlaganje ponudb, naveden pod točko 1. Ob uradnih urah se dajajo pri uradih deželnega odbora vsa pojasnila, koja bi kdo želel imeti. 7. Dela se bodo morala pričeti v osmih dneh po oddaji stavišča ter dokončati tekem 20 mesecev.

Iz Čepovana nam pišejo: K grozni nesreči prihaja nova nesreča. Ubogi pogorelci niso mogli vsi pokriti pred dežjem svojih hiš, le trije so zasilo pokrili. Ker je bil sedaj več dni zaporedoma dež, začele so se hiše podirati pogorelcem. Bati se je, da se vsa poslopja porušijo, če potisne mrz. Bog pomagaj!

Zopet tatinski ulom v Doberdolu. — V noči od 7. na 8. grudnia so tatovi ulomili v g. županovo hišo ter prišli po strehi in kašči v spalnico njegovega sina Mihe Perić-a, vzeli mu uro z verižico z visečega jopiča ter odšli, ker se je Miha vzbudil. Odšli so pa po strehi nazaj ter odnesli pete predno se je sin oblekel. Pri

skoku raz strehe pa jim je ura odpadla, katero so drugi dan domači našli, tako, da so samo urno verižico odnesli ter strah za seboj pustili. G. župan je potem sicer za njimi sreljal, a zastonj.

Iz Kobarida nam pišejo: Odbor, katerega namen je prirediti „Božičnico“ in ob tej priliki obdarovati uboge kobariske otroke z obleko in obvalom, obrača se z uljudno prošnjo do vseh mladino-ljubov, da bi blagovolili kaj podariti v ta namen. Vsak dar bodisi v blagu ali denaru se hvaležno sprejme in pozneje v časopisih izkaže. Odbor.

Vabilo k „Božičnici“ katero priredi društvo „Otroški vrt“ v Solkanu v korist otroškemu vrtu v Solkanu dne 18. decembra 1904. v dvorani g. A. Mozetiča. Vspored. 1. Petje: „Solnce čez hribček gre“, otroški vrtec; 2. Deklamacija: „Telovadec“, otroški vrtec; 3. Prizor: „Divja rožica“, otroški vrtec; 4. Deklamacija: „Za svoje rojake“, otroški vrtec; 5. Petje; 6. Deklamacija: „Vojak Radovan“; 7. Prizor: „Deklece in kosce“; 8. Prizor: „Na bellehemi planjavi“; 9. Božično drevesce; 10. Petje; 11. Igra: „Eno uro doktor“; 12. Srečkanje. Začetek ob 4 $\frac{1}{2}$ popoldne. Vstopnina 40 v, otroci 20 v. Sedeži 20 v. Nadplače se hvaležno vsprejmejo z ozirom na dabrodelni namen. Solkan, dne 12. decembra 1904. Odbor.

Razglas. — Tvrška Ganz & Comp. Leobersdorf-ova strojarnica na Dunaju namerava — v dopolnitev vsled tauradnega razglašja z dne 1. avgusta t. l. št. 8025 predloženega načrta, zadevajoč vodno-močno napravo na reki Soča v Trenti za izdelavo in prenos električne moči — napraviti pod vasjo Soča tri shrambe za vodo, katere bodo držale skupno 280.000 m³. V ta namen nameruje se sezidati pod vasjo Soča na reki Soča tri zajeza in sicer: prvo 10 m visoko med zemlj. parc. št. 125/24 in 384/4, drugo 25 m visoko med zemlj. parc. št. 1198 in 676, in tretje 34 m visoko med zemlj. parc. št. 1196/1 in 382; zraven tega je nameravano vpeljati potok Lepena s cevmi v gornji rezervoar (zajeze) med zemlj. parc. 125/24 in 384/4) in sezidati dopolnitno centralo, v kateri se postavijo tri turbine po 800 P. H. V to svrhu se razpisuje v smislu VI. razdelka vodnopravne postave z dne 28. avgusta 1870 dež. zak. št. 41 in na podlagi III. poglavja ohrtne postave z dne 15. marca 1884 dež. zak. št. 39 komisionelno poizvedbo in obravnavo na licu mesta v pondeljek dne 16. januarja 1905 in v slučaju potrebe prihodnje dneve, pri kateri naj se podajo ugovori, katerih se ni uže poprej tauradno pismeno podalo, ker sicer bi se smatralo, da so zainteresenti zadovoljni z omenjeno napravo in z odstopom oziroma z obležitvijo zemljišnega posestva, in bi se, ne glede na pozneje ugovore, dovolilo nameravano napravo — ako se ne najde uradoma nikakega pomisleka. Načrti in tehnični popis projektirane naprave so tauradno razpoloženi zainteresentom na vpogled do komisijanskega dneva. — Od c. kr. okrajnega glavarstva v Tolminu, dne 10. decembra 1904. C. kr. okrajni glavar: Prinzig.

Iz Jamelj nam poročajo, da so imeli tam dne 8. t. m. ob 2. in pol uri popolnoči potres, ki je trajal le nekaj sekund.

Železniški predor v Bohinju bo dozidan skoro gotovo v februarju 1905, nakar bo treba še zgraditi nov kanal za odtok vode, ker sedanji ne zadošča. Meseca maja prih. leta bo predor prevzela državna uprava.

Porotno sodišče v Trstu. — V soboto se je vršila v Trstu kazenska razprava radi zločina umorstva proti 28-letnemu Antonu Freno, doma iz Trsta, in proti 20 letnemu Josipu Ivanovu radi zločina težke telesne poškodbe. Freno je dne 24. septembra t. l. umoril red. ja Jakoba Nagode, a Ivanov je bil tožen, da je Frenotu pomagal pri tem zločinu in da je ranjenega Nagodeta ranil na glavo, brnivši ga z ного. Freno je bil obsojen na smrt na vislicah, a Ivanov je bil oproščen.

Ustanovitev župnijskih knjižnic v Trstu. — V Trstu se ustanovijo dve slovenski župnijski knjižnici in sicer jedna v župniji sv. Antona novega in druga pri sv. Jakobu. Namen teh knjižnic je nuditi čitajočemu občinstvu dobro in podučljivo čtivo, pravne in verske vsebine ter je odvracati od čitanja nemo-

ralnih knjig in časopisov, katerih je dandanes vse polno na vseh koncih in krajih.

Narastle vode. — S Kranjskega prihajajo poročila, da so vsled deževja zadnjih dni vode zelo narastle.

Soseda Razumnika prasičja reja je naslov ravnokar izšli, 153 strani obsegajoči knjigi s 44 podobami, ki jo je izdala c. kr. kmetijska družba v Ljubljani. Knjigo je prevel, oziroma priredil za naše razmere družbeni ravnatelj g. Gustav Pirc, in sicer po nemški knjigi dr. Steuerla, kr. profesorja na kmetijski akademiji v Weihenstephanu. Slovenci dosihdob sploh nismo še imeli strokovne knjige izključno za prasičjo rejo. Kmetijska družba je izdala knjigo v svrhu pospeševanja prasičje reje, zato ji je nastavila ceno samo na 1 K s poštnino vred, dasi nemški izvirnik stane 3 K. Knjiga se naroča pri omenjeni družbi ter je denar naprej poslali.

Zdravi otroci. — Naša doba hoče z nujnim, splošnim razjasnjevanjem proizvoditi, da bi napačni način hranitve ne vplival kvarno na zdravi razvoj naših otrok. Posledica tega truda je, da otrokom že šestokrat ne dajo več alkoholnih pijač, kakor vina, piva itd. Manj pa se pazi na to, da takisto čaj kakor zrnata kava, ki imata v sebi kofein, toraj strup, enako kvarno vplivata na mladino. Saj je slaven zdravnik in učenjak že ponovno izrekel v zadnjem času, da otrokom pod štirinajstimi leti nikakor ni dajati zrnate kave. S tem izrekom se ujema mnogo nujnih svaril odličnih higijenk, ki deloma opozarjajo na to, da se že nad 10 let kot nadomestek zrnate kave, ki samo razburja živce, izdeluje sladna kava z vonjem in okusom zrnate kave in da se nikakor ne more dovolj cepiti njen zdravstveni učinek. Kjer se toraj ne morejo odločiti, da bi tudi za odrasle člane v rodbini brez dodane zrnate kave izključno rabili to sladno kavo, ki jo izdeluje firma Kathreiner, tam se ni plašiti malega truda, da se ta kava pripravlja za otroke. Pri tem bodi omenjeno, da po dolgoletni izkušnji otroci najnežnejše dobe, ki se jim pogostoma upira čisto mleko, kaj radi pijo Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo zaradi njenega dobrega okusa in da jim je jako hasniva. Uspeh ni izostal še nikoli. Tudi v dobi razvoja Kathreinerjeva Kneippova sladna kava skupno s toli potrebnim mlekom kaj uspešno zatira malokrvnost, bledico, razburjenost ponoči, slabost in nedostatno rast, ker je lahko prebavna, redilna in krvotvorna. Toda le „pristna“ Kathreinerjeva Kneippova sladna kava ima te prednosti v okusu in prijetno tečnost, ki jo odlikujeta na tolikan priznani način. Zato poudarjajte pri nakupovanju izredno ime „Kathreiner“, zahtevajte le izvirne zavoje s sliko župnika Kneippa in ne jemljite niti odprto odtehtanih oprazenih izdelkov, niti manj vrednih posnemkov v drugačnih zavitkih.

Elektrika in kruh. — Znano je, da ima elektrika v sebi to lastnost, da razne snovi kemično razkroji. Na podlagi tega dejstva so pa pričeli zadnji čas v Parizu poizkuse, kako izboljšati kruh s pomočjo elektrike. Ljudje imajo napačno mnenje, da je kruh tem boljši, čim belejši je. Vsled tega so pariški peki vedno bolj izkušali ustreči svojim odjemalcem. A dotični deli zrna, ki dajo najlepšo moko, imajo v sebi najmanj redilnih snovi. Zato so pričeli poizkušati, bi-li morda ne mogli z elektriko pripraviti bele moke. Moko so dejali v zrak, nasičen z elektriko. V tem zraku nastane takozvani ocon, ki je izvrstno sredstvo za beljenje. In res je bila moka mnogo bolj bela. Tudi kruh je bil mnogo bolj bel, a manj okusen. Dognalo se je toraj, da elektrika moko sicer beli, a obenem naredi staro.

Največja bronasta soha na svetu je, leta 1699 v Parizu ulit spomenik Ludovika XIV. Težak je 600 centov. — Največja lesena soha pa je v Tokiju, Japonsko; visoka je 54 $\frac{1}{2}$ čevljev in je v glavi za 20 oseb prostora.

Največji hleb kruha je pred doma letoma spekel neki londonski pek za ženitveno slavnost. Hleb je bil 12 čevljev dolg in 2 čevljev širok ter se je porabilo zanj cent moke.

Loterijske številke.

10. decembra.

Trst	44	61	34	66	71
Lina	76	85	13	33	61

Lekarna
Cristofolotti v Gorici

Prave in edne žel. kapljice
z znamko sv. Antona Padovaškega.

Zdravilna moč
teh kapljic je ne-
prekosljiva. — Te
kapljice uredijo
redno prebav-
ljanje, če se jih
dvakrat na dan
po jedno žličico
popije. — Okrepé
želodec, storé, da
ugine v
kratkem času omotica in
šivota lenost (mrtvost). Te kap-
ljice tudi storé, da človek rajé je.

Cena steklenici 60 vin.

Ivan Bednařik
priporoča svojo
knjigoveznicu
v Gorici
ulica Vetturini št. 3.

Viktor Toffoli
v Gorici, via Teatro št. 20
(na stari pošti)

velika zaloga oljkega olja
iz najugodnejših krajev.

Za luč . . .	kr. 32	Corfù . . .	kr. 56
Jedilno . . .	„ 36	Bari . . .	„ 60
„ finejše . . .	„ 40	Lucca . . .	„ 70
„ boljše . . .	„ 44	Nizza . . .	„ 80
dalmatinsko . . .	„ 48	Najfinejše . . .	gl. 1
istrijsko . . .	„ 56		

Priporočam č. duhovščini in cerkvenim oskrbnikom.

Anton Breščak
Gorica, gosposka ulica št. 14,
(blizu lekarnе Gironeoli).

Ima v zalogi vsakovrstno pohištvo za vsak stan. Oprava po najmodernejših slogih, posebno za spalne, jedilne in posetne sobe je po nemškem slogu.

Bogata zaloga podob na platno in šipo z različnimi okvirji. Belgijska brušena ogledala vsake velikosti. Različno pohištvo, kakor: toaletne mize, različna obočala, preproge za okna itd. Različne stolice z trsja in celuloida, posebno za jedilne sobe. Blazine iz strune, afriške trave, z žimami in platnom na izbiro ter razne tapetarije. Reči, katere se ne nahajajo v zalogi, preskrbijo se po izbiri cenikov v najkrajšem času. — Daje se tudi na obroke, bodisi tedenske ali mesečne. — Pošilja se tudi izven Gorice po železnici in parobrodih.

V zalogi ima najelegantnejšo sobno opravo, na katero se še posebej opozarja p. n. občinstvo!

A. Krušič
trgovec in kraj. mojster
Gorica, Gius. Verdi 33

naznanja sl. občinstvu, da je dobil ravnokar sveže angleško in avstrijsko blago, kakor tudi svežih izgotoljenih oblek in površnikov raznih vrst v veliki izbiri za bližajočo jesensko in zimsko sezono. — Priporoča se sl. občinstvu v mestu in na deželi, posebno č. duhovščini — Izdelek lastnega blaga jamčim.

And. Fajt,
pekovski mojster, Gorica,
tekališče Fr. Josipa št. 2 (lastna hiša), in podružnica št. 20.

Izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, tudi najfinejšega, kakor za nove maše in godove, kolače za birmance in poroke itd. Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji naročnikov. Ima in prodaja različne moke, fina peciva, fina vina in likerje po zmerni ceni. Za Veliko noč posebno goriško pinco in potice itd.

Karol Draščik,
pekovski mojster na Kornu v Gorici

odlikovan z častno diplomom najvišjega priznanja jubilejne razstave na Dunaju l. 1908. n v Gorici na razstavi l. 1900 s zlato svetilno izvršuje naročila vsakovrstnega peciva tudi najfinejšega, za nove maše in godove kolače za birmo in poroke itd. Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji gospodov naročnikov. — Priporoča se za nje svojim rojakom v mestu in na deželi najuljudneje.

Anton For.

klobučar in gostilničar v Semeniški ulici, ima bogato zalogo raznovrstnih klobukov in toči v svoji krēmi pristna domača vina ter postreže tudi z jako ukusnimi jedili. Postrežba in cene jako solidne.

Saunig & Dekleva

Velika tovarniška zaloga šivalnih strojev kakor za šivilje, krojače, čevljarje, in tudi za umelno vezanje (rekanirajo). V zalogi se tudi nahajajo angleška dookolesa „Helical Premier“ in slamorezni stroji, samokresi in razne puške, lastna meh. popravilnica. Glavno zastopstvo za Primorsko: Centrifug „Westfalia“.

ulica Municipio št. 1, Gorica.

Anton Kuštrin
v Gosposki ulici št. 25,
v Gorici,

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. Kavo Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portoriko i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfù istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboji. Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Miljsveče prve in druge vrste, namreč od 1/2 kila in ob enega funta. Testenine iz tvornice Zaidersič & Valenčič v Il. Bistrici. Žveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega mlina v Kranju in z Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Edina slov. kleparska delavnica
v ulici sv. Antona št. 1

Podpisani se toplo priporoča svojim rojakom v mestu in tudi na deželi za izdelovanje vseh kleparskih izdelkov, kakor cevij za vodo, žlebe za stavbe, kuhinjske priprave. Prevzema tudi vsako popravo po pravih nizkih cenah. Zagotavlja točno in solidno postrežbo udani

Karol Čufer,
klep. mojster.

Pošilja vsako blago poštnine prosto!

Teod. Slabanja
srebrar v Gorici, ulica Morelli 12.

Se priporoča v izdelovanje cerkvene posode in orodja iz zanesljive kovine po uzorcih ali lastnem načrtu po poljubnem slogu.

Stare posode popravi in prenovi, poslati in posrebiti v ogled, poslati tudi distrelodovne ostri vse po najnižjih cenah.

Da si morejo tudi bolj reone cerkve naročat cerkvenega kovinskega blaga ter staro orodje popraviti in obnoviti, olajšuje jim to s tem da jim je pripravljen napravljati blago katero, katero se izplačuje na obroke. Preč. p. n. naročevalce si obroke lahko sam določi.

Pošilja vsako blago poštnine prosto!

Svoji k svojim

Ustanovljena tvrdka leta 1866.

J. Brufovka - Gorica

Glavna zaloga: Gosposka ulica št. 3.
Podružnici: Gorica Raštelj št. 3 in Sežana

Odlikovana tvornica nadplato, tovarna usnja na paro, velika zaloga domačega in inozemskega usnja ter vseh potrebščin za čevljarje, usnje sa sedlarje, knjigoveze in tapetarje, Glavna zaloga leščila v korist družbi sv. Cir. in Met.

Ceniki na zahtevo zastonj in franko

Telefon šte. 62. Telefon šte. 62.

Svoji k svojim

Prosiva zahtevati listko!

Največja trgovina z železjem

Konjedic & Zajec

Gorica, pred nadškofijo šte. 5 in podružnica v hiši „Monta“.

Za čas stavbe priporoča vse stavbne potrebščine, kakor: cement, stavbne nositelje, vsakovrstne okove, železje, strešna okna, cevi za stranišča itd. Ima v zalogi orodje za vsa rokodelstva iz najbolj slovečih tovarn. Opozarja na svojo bogato izber kuhinjskega in hišnega orodja dob rezprimerno nizkih cenah.

Edina zaloga
stavbenih nositeljev
v Gorici.

Pocinkana žica sa vinograde po jako snižanih cenah!

Pozor!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listko!

Sprejema
hranilne vloge
katere obrestuje po 4 1/2% polumesečno; nevzdignene obresti pripisuje konec leta k glavnici. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Posojila
udom na osebni kredit po 6% in na vknjižbo po 5 1/2%

„Centralna posojilnica“
registrovana zadruga z omejeno zavezo,
Gorica, ulica Vetturini 9.
C. kr. poštnohranilnični konto N. 851.292.

Sprejema
nove člane
z glavnimi in opravnimi deleži. Glavni deleži po 200 K, opravniki po 2 K. Otvarja članom tekoče računo, katere obrestuje po dogovoru.

Uradne ure
vsak dan od 8. ure zjutraj pa do 1. ure popoldne.